

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ  
DEPARTAMENT PODRĘCZNIKÓW, PROGRAMÓW I INNOWACJI

---

Warszawa, 19 marca 2019 r.

DPPI-WPPiP.053.3.2019.MS

Pan  
Krzysztof Nesteruk



*Szanowny Panie,*

odpowiadając na petycję z 27 lutego br. przedstawiam następujące stanowisko.

Zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe, podstawa programowa kształcenia ogólnego to obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania, w tym umiejętności, opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu określonego etapu edukacyjnego, oraz zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły, uwzględniane w programach nauczania i podczas realizacji zajęć z wychowawcą oraz umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych.

Tworzenie podstaw programowych kształcenia ogólnego Minister Edukacji Narodowej powierza ekspertom - specjalistom z zakresu poszczególnych dziedzin wiedzy: nauczycielom akademickim, doświadczonym nauczycielom poszczególnych przedmiotów, dydaktykom i metodykom, którzy wspólnie pracują nad sformułowaniem celów kształcenia danego przedmiotu oraz określeniem zakresu treści nauczania istotnych z punktu widzenia poszczególnych dziedzin nauki/wiedzy, i odpowiednich dla poznania przez uczniów na poszczególnych etapach kształcenia.

Teoria ewolucji jest jedną z najważniejszych teorii naukowych, to również teoria najważniejsza dla współczesnej biologii. Oczywistym jest zatem, że problematyka ta jest uwzględniona w podstawie programowej i obowiązkowo omawiana w szkołach.

W związku z reformą systemu oświaty, powołani przez Ministra Edukacji Narodowej eksperci przygotowali nową podstawę programową kształcenia ogólnego, która była poddana szerokim konsultacjom publicznym, i – w formie rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej – obowiązuje w szkołach podstawowych od roku szkolnego 2017/2018, a w szkołach ponadpodstawowych od roku 2019/2020.

Znajomość ewolucji - jako źródła różnorodności biologicznej - jest uwzględniona w celach ogólnych kształcenia biologii w szkole podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych. Treści kształcenia – wymagania szczegółowe z tego zakresu obejmują:

– **w przypadku szkoły podstawowej:**

*VI. Ewolucja życia. Uczeń:*

- 1) *wyjaśnia istotę procesu ewolucji organizmów i przedstawia źródła wiedzy o jej przebiegu;*
- 2) *wyjaśnia na przykładach, na czym polega dobór naturalny i sztuczny oraz przedstawia różnice między nimi;*
- 3) *przedstawia podobieństwa i różnice między człowiekiem a małpami człekokształtnymi jako wynik procesów ewolucyjnych.*

– **w przypadku szkół ponadpodstawowych (liceum I technikum):**

*IX. Ewolucja. Uczeń:*

- 1) *przedstawia historię myśli ewolucyjnej;*
- 2) *przedstawia podstawowe źródła wiedzy o mechanizmach i przebiegu ewolucji;*
- 3) *określa pokrewieństwo ewolucyjne gatunków na podstawie analizy drzewa filogenetycznego;*
- 4) *przedstawia rodzaje zmienności i wykazuje znaczenie zmienności genetycznej w procesie ewolucji;*
- 5) *wyjaśnia mechanizm działania doboru naturalnego i przedstawia jego rodzaje (stabilizujący, kierunkowy i różnicujący);*
- 6) *wykazuje, że dzięki doborowi naturalnemu organizmy zyskują nowe cechy adaptacyjne;*
- 7) *określa warunki, w jakich zachodzi dryf genetyczny;*
- 8) *przedstawia przyczyny zmian częstości alleli w populacji;*
- 9) *wyjaśnia, dlaczego mimo działania doboru naturalnego w populacji ludzkiej utrzymują się allele warunkujące choroby genetyczne;*
- 10) *przedstawia gatunek jako izolowaną pulę genową;*
- 11) *przedstawia specjację jako mechanizm powstawania gatunków;*

- 12)rozpoznaje, na podstawie opisu, schematu, rysunku, konwergencję i dywergencję;
- 13)przedstawia hipotezy wyjaśniające najważniejsze etapy biogenezy;
- 14)porządkuje chronologicznie wydarzenia z historii życia na Ziemi; wykazuje, że zmiany warunków środowiskowych miały wpływ na przebieg ewolucji;
- 15)porządkuje chronologicznie formy kopalne człowiekowatych wskazując na ich cechy charakterystyczne;
- 16)określa pokrewieństwo człowieka z innymi zwierzętami, na podstawie analizy drzewa rodowego;
- 17)przedstawia podobieństwa między człowiekiem a innymi naczelnymi; przedstawia cechy odróżniające człowieka od małp człekokształtnych;
- 18)analizuje różnorodne źródła informacji dotyczące ewolucji człowieka i przedstawia tendencje zmian ewolucyjnych.

Zgodnie z prawem oświatowym realizacja podstawy programowej (i opartego na niej programu nauczania) jest obowiązkiem każdego nauczyciela, a przekonania religijne ucznia (rodziców ucznia) nie stanowią podstawy dla pominięcia/wyłączenia z procesu kształcenia obowiązkowych treści nauczania (wymagań edukacyjnych).

*Z wyrazami szacunku,*

Alina Teresa Sarnecka  
Dyrektor  
Departament Podręczników, Programów i  
Innowacji  
/ – podpisany cyfrowo/